

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА
(ВИРОБНИЧА)**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1

від «27» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Науково-педагогічна практика (виробнича)
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс/семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Тривалість – 4 тижні Самостійна робота – 180 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Науково-педагогічна практика (виробнича) є логічним продовженням теоретичного навчання здобувачів освіти, важливою складовою і завершальним етапом професійно-педагогічної підготовки фахівців.

Метою науково-педагогічної практики (виробничої) на другому (магістерському) рівні вищої освіти за галуззю знань 23 Соціальна робота, спеціальністю 231 Соціальна робота у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника є закріплення знань здобувачів освіти з питань організації і форм здійснення навчально-виховного процесу, їх наукового та навчально-методичного забезпечення; формування вмінь і навичок опрацювання активних методик викладання соціально-педагогічних дисциплін; формування вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно умов педагогічного процесу; виховання в студентів магістратури потреби систематичного поновлення і творчого застосування теоретичних знань і практичних навичок; розвиток педагогічних компетенцій, узагальнення, систематизація та поглиблення загальнопедагогічних знань, умінь і навичок виховної роботи зі студентами ЗВО, підготовка магістрів до виконання основних функцій наставника академічної групи.

Основними *завданнями* науково-педагогічної практики (виробничої) є:

- формувати у здобувачів освіти вміння проводити семінарські та практичні заняття з соціально-педагогічних дисциплін із використанням сучасних методів та технологій навчально-пізнавальної діяльності;
- закріплювати, поглиблювати та узагальнювати отримані студентами психолого-педагогічні, методичні знання в процесі їх використання для

- вирішення конкретних навчальних завдань;
- формувати і розвивати професійні навички і вміння;
 - формувати і розвивати навички творчого педагогічного пошуку, виробляти дослідницький підхід до викладацької діяльності;
 - ознайомлювати з сучасними методиками викладання соціально-педагогічних дисциплін, вивчати передовий педагогічний досвід викладачів закладів вищої освіти;
 - засвоїти ключові положення сучасної педагогіки вищої школи;
 - сформувати власну педагогічну позицію щодо процесу виховання студентської молоді;
 - сформувати досвід самостійного і творчого аналізу та оцінки педагогічних явищ і ситуацій у практиці роботи ЗВО;
 - набути вмінь теоретичного проєктування та практичного конструювання навчально-виховного процесу, спрямованого на розвиток особистості студентів та їх творчу самореалізацію;
 - працювати над розвитком педагогічного мислення, професійної самосвідомості;
 - формувати у студентів психологічну готовність до роботи у закладах вищої освіти;
 - поглиблення і розширення фахових компетентностей та застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;
 - формування у студентів-магістрів психолого-педагогічних умінь викладання соціально-педагогічних дисциплін у системі вищої школи;
 - вироблення умінь організації основних форм навчання у ЗВО, застосування сучасних технологій і методик навчання;
 - формування умінь професійного спілкування зі студентською аудиторією;
 - виховання у магістрів досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Після проходження науково-педагогічної практики (виробничої) студенти повинні:

Знати:

- предметну область, до якої належить навчальна дисципліна, в необхідному обсязі;
- вимоги до результатів навчання з навчальної дисципліни, передбачені освітньою програмою;
- вимоги до структури та змісту силябусу (робочої програми) навчальної дисципліни;
- вимоги та підходи до розроблення навчальних і методичних матеріалів дисципліни та/або її складники, навчальні та методичні матеріали до них;
- нові наукові досягнення та тенденції розвитку предметної області, до якої відноситься навчальна дисципліна;
- вимоги внутрішньої системи забезпечення якості;
- методи виявлення вимог та очікувань студентів та інших стейкхолдерів стосовно навчальної дисципліни;

- правила і форми організації освітнього процесу закладу вищої освіти;
- особливості організації освітнього процесу для різних форм здобуття вищої освіти

ВІ.31. Методи розроблення критеріїв оцінювання результатів навчання

ВІ.32. Методи і технології оцінювання результатів навчання

БІ.33. Види навчальних занять

БІ.34. Сучасні методи і технології викладання, що можуть використовуватися для відповідної навчальної дисципліни

БІ.35. Методи і способи організації індивідуальної та групової роботи студентів під час навчання

БІ.37. Методи і способи ефективної комунікації

БІ.38. Правила безпеки при проведенні навчальних занять з навчальної дисципліни

В2.31. Вимоги і правила дотримання академічної доброчесності

Б3.31. Методи здійснення індивідуального супроводу, наставництва, менторства

Вміти:

А1.У 1. Обґрунтовувати програму/складники програми навчальної дисципліни, її місце в освітній програмі

А1.У2. Визначати та упорядковувати зміст навчальної дисципліни відповідно до встановлених вимог

А1.У33. Проектувати результати навчання за окремими складниками програми

А1.У4. Розробляти силабус (робочу програму) навчальної дисципліни

А1.У5. Готувати підручники, посібники, навчально-методичні матеріали з навчальної дисципліни у формі, оптимально придатній для розуміння та сприйняття студентами довідкових систем, баз даних, колекцій повнотекстових наукових журналів

А2.У2. Інтегрувати нові наукові дані у зміст навчальної дисципліни вчасно, у необхідних обсягах і формах

А2.У3. Виявляти, аналізувати та враховувати вимоги й очікування студентів, роботодавців та інших стейкхолдерів під час періодичного перегляду й оновлення програми навчальної дисципліни

БІ.У1. Викладати зміст навчальної дисципліни в обсягах, оптимально придатних для сприйняття студентами і здобуття ними очікуваних результатів навчання

БІ.У2. Встановлювати зв'язок змісту навчальної дисципліни з актуальними потребами суспільства, економіки, науки та ринку праці

БІ.У3. Адаптувати викладання навчальної дисципліни відповідно до форми здобуття вищої освіти

БІ.У4. Обирати види навчальних занять, що забезпечують досягнення результатів навчання дисципліни

БІ.У5. Викладати із застосуванням сучасних і ефективних методів і технологій, що забезпечують досягнення результатів навчання дисципліни

БІ.У6. Підтримувати і стимулювати дискусію та самостійну думку студентів

під час навчальних занять

Б1.У7. Організовувати індивідуальну та групову роботу з використанням методів і способів, які дозволять розвивати здібності, враховувати психологічні особливості та освітні потреби студентів

Б1.У8. Аналізувати і вдосконалювати власні методи викладання

Б2.У1. Взаємодіяти зі студентами на засадах партнерства та взаємоповаги

Б2.У2. Надавати групові та індивідуальні консультації студентам з питань змісту та вивчення навчальної дисципліни

Б2.У3. Надавати групові та індивідуальні консультації студентам з питань самостійної та аудиторної роботи, практичної підготовки

Б1.У 1. Консультувати студента з питань вибору ним навчальних дисциплін, самоорганізації в процесі навчання

Б3.У2. Консультувати студента з питань його професійного самовизначення

Б3.У3. Допомогати студенту адаптуватися до умов навчання

Б3.У4. Формувати у студента навички етичної та соціально відповідальної поведінки

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК 8. Здатність вести документацію щодо дітей, які потребують соціальної реабілітації: їх особові справи, листування з органами виконавчої влади, суб'єктами профілактично-виховної та лікувальної реабілітації, батьками (та особами, які їх замінюють).

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 10. Здатність вивчати, узагальнити та провадити в роботу нові методи навчання та виховання.

ФК 11. Здатність додержуватися педагогічної етики, вдосконалювати свій фаховий рівень, педагогічну майстерність.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

ФК 15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій.

ФК 17. Здатність вивчати сучасні суспільні проблеми з метою діагностування, прогнозування, надання соціально-педагогічної допомоги й підтримки та здійснення різних напрямів соціально-педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність ефективно реалізовувати освітній процес у ЗВО з урахуванням основних вимог до професійної діяльності педагога, викладача, використовуючи сучасні методи й інноваційні технології; ефективно вирішувати дослідницькі та інноваційні завдання у сфері освіти й соціальної педагогіки.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 6. Вивчати, узагальнювати та впроваджувати в роботу нові методи навчання та виховання.

ПРН 7. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

ПРН 13. Розробляти та оновлювати навчальні дисципліни, готувати навчальні і методичні матеріали до них.

ПРН 17. Додержуватися педагогічної етики, вдосконалювати свій фаховий рівень, педагогічну майстерність.

ПРН 22. Викладати соціально-педагогічні дисципліни з використанням сучасних методик, інструментів і технологій; створювати сприятливе для здобувачів освіти відкрите освітнє середовище, спрямоване на забезпечення результатів навчання.

3. Структура курсу

<i>Етапи</i>	<i>Зміст, основні завдання</i>
Підготовчий	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з програмою асистентської практики. 2. Участь у настановчій конференції. 3. Вибір бази практики, прикріплення до керівника-методиста від кафедри.
Ознайомлювальний	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення організації діяльності на базі практики. 2. Визначення завдання взаємодії практиканта з керівником-методистом, вироблення стратегії роботи. 3. Вирішення труднощів, що виникають у практиканта, під час групових та індивідуальних консультацій з керівником від бази практики, викладачем-методистом кафедри.
Основний	<ol style="list-style-type: none"> 1. Заповнення щоденника практики у процесі проходження асистентської практики і складання на його основі звіту. 2. Відбиття у звіті набутих навичок і вмінь щодо практичної роботи, зокрема її поетапне планування, організації робочого часу, інформаційного пошуку, методики дослідження, аналізу категоріальних даних тощо. 3. Здійснення індивідуальної практичної роботи, підбір фактичного матеріалу для практичного застосування, а саме: підбір та опрацювання матеріалу для лекцій, складання планів практичних занять із обраної дисципліни, підготовка до проведення залікових занять, підготовка до проведення виховних занять зі студентами. 4. Узагальнення матеріалів науково-практичної роботи під час проходження практики. 5. Оформлення матеріалів на основі результатів проходження практики здобувачами освіти.
Підсумковий	<ol style="list-style-type: none"> 1. Студенти-практиканти повинні виконувати свою роботу згідно індивідуального графіку та плану роботи. 2. Керівники-методисти асистентської практики контролюють відвідування студентами баз практики (згідно наказу), дотримання ними плану роботи, наявність необхідної документації, ставлення до своїх обов'язків та дисциплінованість. Керівник-методист від кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи має право контролювати записи, занесені у щоденник практики. 3. Робота студентської групи та керівників-методистів

	практики, своєю чергою, контролюється завідувачем кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, факультетським керівником практики та відділом практики університету.
--	---

4. Система оцінювання курсу

<i>Накопичування балів під час проходження практики</i>	
<i>Види навчальної роботи</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Відвідування бази практики та виконання завдань	25
Характеристика	10
Оформлення звітної документації та виконання індивідуального завдання	10
Підготовка та проведення залікових лекційних занять	10
Підготовка та проведення залікових семінарських (практичних) занять	10
Організація виховної роботи зі студентами за фахом (2 заходи).	10
Аналіз відвідуваних занять студентів-пракикантів	5
Захист практики	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання практики	<p>Вид контролю – залік.</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів, з них:</p> <p>25 балів – за відвідування бази практики та виконання завдань;</p> <p>10 балів – за характеристику з місця проходження практики;</p> <p>10 балів – за оформлення звітної документації та виконання індивідуального завдання;</p> <p>10 балів – за проведення залікових лекційних занять;</p> <p>10 балів – за проведення залікових семінарських занять;</p> <p>10 балів – за проведені вихлвні заходи зі студентами;</p> <p>5 балів – аналіз відвідуваних занять студентів-пракикантів;</p> <p>20 балів – за захист практики.</p>
--------------------------------------	---

6. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1
---------	--

	каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Сабат Надія Володимирівна
Контактна інформація викладача	+380969424163 nadiya.sabat@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

При організації освітнього процесу викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонент (наказ ректора про введення в дію № 309 від 19.05.2023); Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наказ про введення в дію від 19.05.2023 р. № 309); Положення про організацію освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 7) (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.); Положення про розклад навчальних занять у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора від 12.06.2023 р. № 362); Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.); Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.).

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості здобувача вищої освіти, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей здобувачів освіти, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Академічна доброчесність. Викладання курсу та взаємодія зі студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому

порядку відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора від 19.05.2023 р. № 309).

Неформальна освіта. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора від 24.11.2022 р. № 672) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

українська освітня платформа [Prometheus](#);

безкоштовна освітня платформа [Khan Academy](#);

українська студія онлайн-освіти [EdEra](#);

онлайн-платформа [Coursera](#).

8. Література

Основна

1. Білан Л. Л. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Ніжин : ПП Лисенко, 2010. 399 с.

2. Вайнола Р. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 140 с.

3. Зозуляк-Случик Р. В. Наскрізна програма практики студентів педагогічного факультету спеціальності «Соціальна робота». Програма навчального курсу [для студ. вищ. навч. закл.]. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 64 с.

4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.

5. Капська А. Й. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 140 с.

6. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Одеса, 2014. 200 с.

7. Лякішева А. В., Грицюк Л. К. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 504 с.

8. Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/наказ-805.pdf>

9. Програми практик зі спеціальності «Соціальна педагогіка» : метод. посібник / [керівник групи упорядників: Б. І. Ковбас; упоряд.: Зозуляк-Случик Р. В., Березовська Л. І., Кулик І. В., Лемко Г. І., Михайлишин Г. Й., Петришин Р. А., Сабат Н. В.]. Івано-Франківськ : НАІР,

2015. 186 с.

10. Сабат Н. В. Програма виробничої (соціально-педагогічної) практики магістрів/спеціалістів у ВНЗ I-II рівня акредитації. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 32 с.

Додаткова

11. Агаркова Н. О., Васильєва С. О. Практичний досвід формування soft skills у студентів педагогічного ЗВО. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 185–194.

12. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навч.-метод. посіб. / Стинська В. В., Прокопів Л. М., Нагачевська З. І., Савчук Б. П., Стражнікова І. В., Ковальчук В. М., Салига Н. М. [за заг. ред. В. Стинської, Л. Прокопів]. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.

13. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. Київ : Кондор, 2008. 272 с.

14. Будак В. Д., Заскалета С. Г. Організація змішаного навчання в умовах викладання педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 77, Т. 1. С. 125–129.

15. Дегтярєва Л. М., Буланкіна А. О. Активна форма навчального процесу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 2 (340). Ч. 2. С. 277–286.

16. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Сімферополь, 2011. 270 с.

17. Сабат Н. І., Сабат Н. В. Сучасні педагогічні технології у закладах загальної середньої та вищої освіти : навчально-методичний посібник для студентів ОР «магістр» спеціальності 231 Соціальна робота. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. 208 с.

18. Стинська В. Методика викладання у вищій школі та тренінгові технології : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 260 с.

19. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ : Академія, 2011. 224 с.

Викладач: Сабат Надія Володимирівна,
доцент кафедри соціальної педагогіки та
соціальної роботи